

Posudek školitele na bakalářskou práci Ondřeje Chaloupky „Vývoj úmrtnosti na silniční dopravní nehody ve státech Evropské unie v letech 1991–2008“

Bakalářskou práci Ondřeje Chaloupky „Vývoj úmrtnosti na silniční dopravní nehody ve státech Evropské unie v letech 1991–2008“ tvoří 59 stran textu. Práce má standardní strukturu, je rozdělena do šesti kapitol (včetně úvodu a závěru), které jsou doplněny přehledem použitých zkratk a seznamem literatury. Nedílnou součástí práce jsou i grafické a tabulkové přílohy.

Aktuálnost a společenská závažnost tématu vyplývá především z faktu, že komparace úmrtnosti na (silniční) dopravní nehody v souboru dotčených zemí může přispět k identifikaci rezerv této složky tzv. odvrátitelné úmrtnosti z hlediska dalšího snižování její intenzity. Hlavním cílem předložené práce je analýza vývoje intenzity a diferenciací souboru členských zemí Evropské unie z hlediska studovaného jevu v období let 1991 až 2008.

V úvodu jsou kromě vymezení stěžejního cíle práce také stručně představeny dvě hypotézy o tom, co jsou hlavní diferenciací faktory z hlediska studovaného jevu a jakým způsobem se vyvíjí intenzita úmrtnosti na dopravní nehody ve sledovaných zemích. První číslovaná kapitola je kromě dostupnosti datových zdrojů a stručné diskuse poněkud omezeného počtu relevantních publikací věnována také použitým metodám, kde při popisu přímé standardizace autor odkazuje na nekorektní zdroj pro použitý evropský standard. Následující kapitola přináší stručný výčet definic základních pojmů užitých v práci, poněkud nepřehledný přehled rizikových faktorů silničních dopravních nehod spojených s úmrtím a v neposlední řadě i popis preventivních opatření, které významně ovlivňují výskyt dopravních nehod.

Jádro hodnocené práce představují následující dvě kapitoly. Třetí kapitola je zaměřena na analýzu úmrtnosti na dopravní nehody v souboru hodnocených zemí, což příliš nekonvenuje s názvem práce, kde se mluví o silničních dopravních nehodách. V této části práce jsou na obrázcích 2 a 3 (resp. v poznámkách pod obrázky) nesrozumitelně prezentovány časové intervaly zobrazených standardizovaných měř úmrtnosti na dopravní nehody v jednotlivých zemích a v souborech „starých“ a „nových“ členských zemí Evropské unie. Další stěžejní analytická část textu přináší pokus o uspořádání studovaných zemí do skupin pomocí vybraných charakteristik aplikací metody shlukové analýzy. Každou ze čtyř vybraných skupin autor následně charakterizuje pomocí reprezentativní země a na základě dostupných dat ji podrobuje detailnější analýze týkající se úmrtnosti na silniční nehody podle věku, místa dopravní nehody a typu účastníka dopravní nehody. Tato kapitola je poněkud zatížena absencí informací týkajících se popisu některých vstupujících proměnných (geografická poloha či příslušnost k postkomunistickým zemím), či pravděpodobně neprovedením korelační analýzy do shlukové analýzy vstupujících proměnných. Navíc je škoda, že do hlavním textu (ale pouze do příloh) není vložen dendrogram, které názorně ilustruje blízkost či rozdílnost shluků. Také se nedá souhlasit s autorovým tvrzením, že „s chybějícími daty nelze shlukovou analýzu provést“, protože je můžeme dopočítat. V závěru práce jsou stručným způsobem shrnuty nejdůležitější poznatky.

Ondřej Chaloupka zpracoval zvolené téma samostatně, k řešení vyskytujících se nedostatků přistupoval iniciativně. Souhrnně jeho práce představuje spíše stručné a jednoduché uvedení do studované problematiky, které umožňuje její další rozpracování. Její kvalita je do značné míry ovlivněna především nedostatky formální povahy: v textu se vyskytuje množství překlepů, typografických chyb, některé pasáže textu jsou téměř nesrozumitelné, jiné jsou zatíženy „zkratkovitým“ vyjadřováním, vyskytuje se nekorektní psaní velkých písmen (např. Evropská Unie, světová zdravotnická organizace, Sovětského Svazu, Evropskému trhu, Evropská verze apod.) a chyby v přesnosti bibliografických záznamů v seznamu literatury apod. Z dalších nedostatků uvádím nekorektní hodnoty variačního rozpětí v tabulce 4 (str. 23), používání nevhodných spojení – „heterogenita

úmrtnosti“ (str. 20) nebo „v takzvaném postproduktivním věku“ (str. 34), špatně formulované popisky na obr. 4 a obr. 5 (str. 24 a 25), a také nelogické pořadí příloh atd.

I přes uvedené významné nedostatky je možné konstatovat, že autor se vypořádal s tématem své práce a prokázal schopnost odborné práce na úrovni odpovídající absolventu bakalářského studijního programu demografie. Proto mohu doporučit přijetí bakalářské práce Ondřeje Chaloupky „Vývoj úmrtnosti na silniční dopravní nehody ve státech Evropské unie v letech 1991–2008“ k obhajobě.

V Praze dne 2. 9. 2011

RNDr. Boris Burcin, PhD.

školitel